

บันทึก

เรื่อง การขอในปัญหาข้อกฎหมายและนโยบายในเรื่องการธนาคารพาณิชย์

หนังสือเลขากิจการคณะรัฐมนตรี ที่ ๕๖๒๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ ส่งปัญหาเรื่องการขอในปัญหาข้อกฎหมายและนโยบายในเรื่องการธนาคารพาณิชย์ของ กระทรวงการคลังให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความ

กระทรวงการคลังได้ชี้แจงว่า ในทางนโยบายกระทรวงการคลังต้องการจำกัด จำนวนธนาคารในประเทศ เพื่อคุ้มครองส่วนได้เสียของผู้ฝากเงินและความมั่นคงของระบบการธนาคารซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากในเรื่องเศรษฐกิจของประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังต้องการทราบว่า ตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๘ รัฐมนตรีจะมีอำนาจไม่อนุญาตให้ตั้งและเปิดธนาคารใหม่ได้หรือไม่ ในเมื่อเห็นว่าเป็นการเหมาะสมตามเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑ และกองที่ ๒) ได้ พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นว่าตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๘ ผู้ ที่จะประกอบการธนาคารพาณิชย์ได้ต้องเป็นบริษัทจำกัด กับต้องได้รับอนุญาตจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และในการนี้กฎหมายได้กำหนดวิธีการไว้เป็น ๒ วาระ คือ วาระแรก ผู้ที่จะประกอบการธนาคารพาณิชย์ต้องแจ้งความจำนงไปยังรัฐมนตรีพร้อมทั้ง รายละเอียดตามสมควร เพื่อขออนุญาตจัดตั้งบริษัทขึ้นก่อน ต่อเมื่อได้รับแจ้งความจากรัฐมนตรี ว่าให้ดำเนินการต่อไปได้แล้ว จึงจะตั้งบริษัทขึ้นได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ วาระที่ ๒ เมื่อได้จัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว บริษัทต้องขออนุญาต รัฐมนตรีอีกชั้นหนึ่ง เมื่อได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีแล้วจึงจะประกอบการธนาคารพาณิชย์ได้

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การพิจารณาของรัฐมนตรีในวาระที่ ๒ นั้น ถ้า ปรากฏว่าบริษัทผู้ขออนุญาตอยู่ในภาวะอันต้องด้วยความประสงค์แห่งพระราชบัญญัติแล้ว

ส่งพร้อมกับหนังสือที่ น.๙๒๗/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

๑ มาตรา ๕ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการธนาคารพาณิชย์ เว้นแต่บริษัทจำกัดซึ่งได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรี

ในการขออนุญาต เมื่อปรากฏว่าบริษัทผู้ขออนุญาตอยู่ในภาวะอันต้องด้วยความประสงค์แห่ง พระราชบัญญัตินี้แล้ว ก็ให้ได้รับอนุญาต

ในการตั้งบริษัทจำกัดเพื่อประกอบการธนาคารพาณิชย์ ให้แจ้งความจำนงไปยังรัฐมนตรี พร้อมทั้งรายละเอียดตามสมควร เมื่อได้รับแจ้งความจากรัฐมนตรีว่าให้ดำเนินการต่อไปได้แล้ว จึงจะตั้งบริษัท ขึ้นได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

รัฐมนตรีก็จำเป็นต้องอนุญาต ทั้งนี้เพราะความในวรรค ๒ ของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวข้างต้นได้บัญญัติไว้เช่นนั้น หรือจะกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือดุลยพินิจของรัฐมนตรียู่ภายในวงจำกัดที่ว่า บริษัทผู้ขออนุญาตอยู่ในภาวะอันต้องด้วยความประสงค์แห่งพระราชบัญญัติหรือไม่เท่านั้น รัฐมนตรีไม่มีอำนาจปฏิเสธไม่อนุญาต ถ้าปรากฏว่าบริษัทตกอยู่ในภาวะอันต้องด้วยความประสงค์แห่งพระราชบัญญัติทุกประการแล้ว

แต่การพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามคำขอของบุคคลในวาระแรกที่ขอดำเนินการต่อตั้งบริษัทจำกัดเพื่อประกอบการธนาคารพาณิชย์นั้น ไม่เหมือนกับการพิจารณาอนุญาตให้บริษัทดำเนินการธนาคารพาณิชย์ดังกล่าวมาข้างต้น เพราะความในวรรค ๓ แห่งมาตรา ๕ มิได้บัญญัติกำหนดขอบเขตการพิจารณาของรัฐมนตรีไว้เหมือน ความในวรรค ๒ กล่าวคือการพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตของรัฐมนตรีย่อมอยู่ในวงกว้างกว่า ถ้ารัฐมนตรีมีเหตุผลเกี่ยวกับส่วนได้เสียของประเทศอันสมควรที่จะไม่อนุญาตแล้ว ก็มีอำนาจที่สั่งไม่อนุญาตได้

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๔๘๙